

Forslag til utvidelse og tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO) 2026

Miljødirektoratets vurdering

Flere av blokkene foreslått for utvidelse av TFO 2026 ligger svært kystnært, helt inn til grunnlinja og på det korteste bare et fåtalls km fra nærmeste land. Dette er områder hvor eventuelle uhellsutslipp av olje har kort drivtid til land og hvor det er vanskelig å etablere tilstrekkelig beredskap. Modellerte oljemengder inn til kysten er veldig store og vesentlig større nå enn tidligere. I tillegg er det ikke tilstrekkelig dokumentert at industrien har kapasitet til å etablere nødvendig beredskap i kystsonen.

- Vi fraråder at foreslåtte blokker i beltet på 25 km fra kysten/grunnlinjen i Nordsjøen og Norskehavet, samt ut til 50 km i alle havområder, inkluderes i TFO.
- 3 av disse blokkene har i tillegg kjent sårbar havbunn som også gir grunnlag for fraråding

Miljødirektoratet fraråder, som tidligere, tildeling av nye lisenser i blokker innenfor eksisterende TFO hvor det er vanskelig å sikre tilstrekkelig miljøhensyn:

- i området innenfor 100 km rundt hekkekoloniene på Bjørnøya og på Røst
- i tobishabitatene i Nordsjøen (SVO NS2)
- i områder som overlapper med kjente korallrev
- på Mørebankene
- i områder i 50 km beltet fra grunnlinjen

Flere blokker i eksisterende TFO, samt i foreslåtte utvidelser ligger i særlig verdifulle og sårbare områder (SVO) for bl.a. sjøfugl, fisk og bunnhabitater. Aktivitet som kan påvirke viktige miljøverdier, krever god planlegging og risikostyring. Operatørene må regne med strenge vilkår dersom selskapene selv ikke sikrer tilstrekkelig miljøhensyn. Dette bør komme klart frem av lisensvilkårene.

Bakgrunn

Vi viser til brev fra Energidepartementet (ED) datert 13. januar 2026 hvor det bes om kommentarer til forslag til utvidelse av arealer for Tildeling i forhåndsdefinerte områder i (TFO) 2026. Ut fra petroleumsfaglige vurderinger, foreslår ED å utvide arealet som omfattes av ordningen med 38 blokker i Barentshavet, 10 blokker i Norskehavet og 22 blokker i Nordsjøen.

I høringsrunden bes det kun om innspill knyttet til om hvorvidt det er tilkommet ny, vesentlig informasjon som er relevant for beslutningen om hvor det kan være petroleumsaktivitet etter at den relevante forvaltningsplan ble behandlet i Stortinget i 2024.

Det vises videre til at dersom "Miljødirektoratets pågående arbeid med modellering av akuttutslipp av olje resulterer i strengere krav til dimensjoneringen av beredskap ved petroleumsaktivitet, vil det også gjelde for tillatelser tildelt under TFO 2026".

Overordnede kommentarer

Miljødirektoratets rolle

Miljødirektoratets rolle i høringsrunden er å komme med miljøfaglige vurderinger av forslaget til utvidelse av TFO, som bør vektlegges i tillegg til de petroleumsfaglige vurderingene av blokkene. Vi gjør vurderinger basert på det totale kunnskapsgrunnlaget som foreligger for områdene, både kunnskap før og etter siste forvaltningsplan (Meld St. 21 (2023-2024), forvaltningsplanens rammer for petroleumsvirksomhet, samt våre erfaringer fra regulering av petroleums-virksomhet etter forurensningsloven. Vi ser spesielt på om det er miljøverdier det må tas hensyn til ved eventuell virksomhet og vurderer om det vil være mulig å ivareta nødvendige hensyn gjennom industrien sin egen planlegging og gjennom vår regulering i de områdene som ønskes utlyst.

Vi mener at våre samlede vurderinger av tilgjengelig og ny kunnskap samt erfaringsgrunnlag, både som høringspart og myndighetsutøver, utgjør ny og vesentlig informasjon for vurdering av blokker foreslått for utvidelser av TFO og for tildeling av nye lisenser. Vi mener videre begrepet "ny og vesentlig kunnskap" bør inkludere vesentlig informasjon som forsterker det eksisterende kunnskapsgrunnlaget, samt at nye internasjonale og nasjonale forpliktelser og miljømål må kunne brukes til å se på eksisterende kunnskap i et nytt lys.

Stortinget har blant annet gjennom forvaltningsplanene åpnet for tildeling av lisenser i flere områder som er verdifulle og sårbare for den påvirkningen petroleumsvirksomhet kan innebære. Samtidig er det satt forutsetninger om miljøfaglige krav knyttet til virksomheten. Vi har en plikt som miljømyndighet å informere om områder hvor våre miljøfaglige vurderinger tilsier at det vil være utfordrende å gjennomføre petroleumsaktiviteter i tråd med forutsetningene Stortinget selv har satt.

I enkelte områder med særlig verdifulle og sårbare miljøverdier, er vår erfaring at det ikke alltid er mulig for Miljødirektoratet å stille krav til aktivitetene som kan ivareta miljøhensyn tilstrekkelig. Det er dessuten usikkerhet knyttet til hvor stor samlet belastning flere områder tåler før miljøverdiene forringes og miljømålene for havområdene ikke nås. Ny og forbedret kunnskap om sannsynlig oljedrift ved potensielle uhellsutslipp og tilhørende miljørisiko, gjør at vi må se nærmere på om industrien sin beredskap, spesielt i kyst og strandsonen, er god nok. Fram til

dette er undersøkt er dette en betydelig usikkerhet som bør vektlegges før beslutning om utvidelser av TFO og tildelinger. Dersom våre råd ikke tas til følge, innebærer det en politisk aksept for miljøpåvirkninger og miljørisiko, som ikke kan reguleres bort.

Helhetlig vurdering av klima og miljø

Enhver tildeling av nye lisenser for olje- og gassvirksomhet må legges til grunn at norsk politikk skal være i tråd med Norges forpliktelser i henhold til Parisavtalen. Norge har forpliktet seg til å redusere utslippene av klimagasser med minst 55 prosent innen 2030 og med minst 70-75 prosent i 2035 sammenlignet med nivået i 1990. Vi viser her til våre kommentarer til tidligere TFO-runder hvor vi har omtalt behovet for vurdering av klimarisiko og samfunnsøkonomisk lønnsomhet av ny virksomhet.

Norge har videre sluttet seg til Naturavtalen (vedtatt i 2022), hvor det er et mål om bærekraftig forvaltning overalt, og at hensynet til biologisk mangfold skal være integrert i alle arealplaner og at tapet av områder av høy biologisk verdi skal stanses. Gjennom havpanelet som Norge leder, er det videre enighet om å jobbe for bærekraftig forvaltning av 100 prosent av hav- og kystområdene innen 2025. Dette er et stort ansvar og forutsetter at beslutninger som for eksempel TFO-utvidelse og lisenstildelinger er basert på grundige og gode vurderinger av miljø og klima i alle ledd.

Våre miljøfaglige vurderinger

Utvikling av kunnskapen siden Meld. St. 21 (2023-2024)

Kunnskapsgrunnlaget for havområdene våre forbedres løpende, og vi får stadig ny kunnskap som bidrar til å styrke forståelsen av områder som er sårbare og verdifulle, og hvilke påvirkninger som kan være belastende for enkelverdier og områder.

Miljørisiko og beredskap knyttet til eventuelle akutte oljeutslipp:

Miljødirektoratet vil understreke at vi ikke har et "pågående arbeid med modellering av akuttutslipp av olje". Vi har derimot en pågående dialog med bransjen som oppfølging etter en oppgradering av oljedriftsmodellen OSCAR. Denne viser at potensielle strandingsmengder ved akutte oljeutslipp er betydelig høyere enn tidligere modellert. Ifølge fagmiljøene gir oppgradert oljedriftsmodell en bedre og mer realistisk fremstilling av oljedrift og oljemengder på havet og inn på kysten. Operatørene bruker resultater fra slike oljedriftmodelleringer i sine miljørisiko- og beredskapsanalyser og disse viser nå høyere miljørisiko og større beredskapsbehov, særlig i kyst og strandsonen. Vi har derfor bedt operatørene redegjøre for om etablert beredskap er tilstrekkelig, og hvordan operatørene skal sikre risikoreduksjon og tilstrekkelig beredskap med endrede forutsetninger.

Operatørene har gitt en tilbakemelding om at totalkapasitet og responstider i den etablerte oljevernberedskapen for sokkelen fortsatt er dekkende og at dagens etablerte prinsipper og metoder gir et godt beslutningsgrunnlag for å evaluere miljørisiko og beregne beredskapsbehov. Disse konklusjonene er ikke nærmere begrunnet eller dokumentert og Miljødirektoratet har derfor bedt om ytterligere redegjørelse fra operatørene.

Vi er særlig opptatt av den kystnære beredskapen, som i utgangspunktet er krevende på grunn av komplekse kystområder vanskelig tilgjengelige for aksjonering og høy tilstedeværelse av miljøverdier sårbare for oljeforurensning. Med økte strandingsmengder forverres dette bildet og dette gjelder spesielt aktiviteter i kystnære blokker hvor drivtidene til land ved et oljeutslipp er korte og mulighetene for å hindre stranding er mindre. Det betyr også at selv mindre utslipp med høyere sannsynlighet (ref. Njord-utslippet 31.12.24) kan medføre en omfattende oljevernaksjon og betydelig miljøskade.

Miljødirektoratets vurdering er at det ikke er mulig å ivareta den økte miljørisikoen og beredskapsbehovet gjennom vår kravstilling ved behandling av enkeltsaker. Erfaringen så langt viser at operatørene i svært stor grad baserer seg på statlige og kommunale beredskapsressurser for å dekke opp beredskapsbehovet i kystsonen. Miljødirektoratet har en pågående dialog med Kystverket om dette er i tråd med vilkår i forvaltningsplanene og gjeldende avtaler om tilgang på ressurser. Ifølge Kystverket fremstår det som om operatørene gjennom NOFO baserer seg på en mer omfattende bistand fra Kystverket enn det er rimelig å forvente på grunnlag av samarbeidsavtalen og eksisterende beredskapsforhold. De skriver videre at formålet med samarbeidsavtalen er at statlige ressurser, ved en aktuell hendelse med akutt forurensning eller fare for akutt forurensning, kan komplettere den private beredskapen.

Sjøfugl

Kunnskapen om sjøfugl styrkes løpende, gjennom innhenting av ny kunnskap om sjøfugl gjennom forskningsprogrammene Seapop og Seatrack. Tilstanden for mange av sjøfuglbestandene og koloniene er fortsatt dårlig.

Sjøfugl er sårbare for oljeforurensning og miljørisikoen for sjøfugl er vesentlig ved større uhellsutslipp i områder med mye sjøfugl. Mer olje på sjøoverflate og til kyst og strand, som beskrevet over, gir også høyere miljørisiko for sjøfugl og kyst enn det som tidligere er beregnet. Miljørisiko for nedadgående bestander er ikke håndtert i industrien sine miljørisikoanalyser i dag, men industrien jobber med dette. Implementeringen vil bidra med ny og viktig informasjon om miljørisiko, som vi foreløpig mangler.

Tobis

Havforskningsinstituttet (HI) varslet i 2025 om kritisk lite tobis i norsk sone av Nordsjøen, og anbefalte nullfiske i 2025. HI har nå kommet med et foreløpig kvoteråd av tobis i 2026, og anbefaler nullfiske grunnet lite tobis. HI skriver at bestanden er på et historisk lavt nivå, og har avtatt kontinuerlig fra toppnivået i 2020. Det til tross for svært lave fangster de siste tre årene ([Fraråder tobisfiske fra start i 2026 | Havforskningsinstituttet](#)). Det har kommet ny kunnskap om tobis sin sårbarhet for olje gjennom forskningsprogrammet Knowsandeel 3.0. Nye studier viser at tobisegg på havbunnen er mer robuste mot oljeforurensning enn egg fra andre fiskearter, men at tobislarver har høy sårbarhet for olje.

Miljøfaglige vurderinger av og anbefalinger for foreslåtte blokker for utvidelse av TFO 2026

Blokker helt eller delvis innenfor 25 km fra kysten/grunnlinjen bør ikke inkluderes i TFO

- Vi fraråder at svært kystnære blokker inkluderes i TFO. Dette omfatter 10 blokker i Nordsjøen og 2 blokker i Norskehavet.

Blokker innenfor 25 km fra kysten/grunnlinjen vurderer vi som svært kystnære. Ved akutte utslipp av olje i så kystnære områder, er tiden til å respondere på svært kort før olje kan treffe land, nye modelleringer viser vesentlig høyere strandingsmengder enn tidligere og det vil være vanskelig å sikre tilstrekkelig beredskap mot potensielle akutte oljeutslipp fra aktivitet i så kystnære områder. Vi har liten erfaring med regulering av så kystnære aktiviteter, og det er uklart om industrien har beredskapsressursene til å håndtere dette. Dette er områder hvor vi mener det er utfordrende å planlegge og gjennomføre petroleumsaktivitet og samtidig sikre at miljøhensyn ivaretas på en tilfredsstillende måte, jf. beskrivelser over.

Vi fraråder sterkt å inkludere 10 blokker i Nordsjøen (blokkene 36/2,5,8,11, 32/5,8, 27/2,5 18/3 og 11/2) som ligger helt eller delvis innenfor 25 km beltet ut fra grunnlinjen. Dette beltet har en ramme i forvaltningsplanene som tilsier at "I et belte på 25 km fra grunnlinjen skal rettighetshaver sikre reell kapasitet innen kystnær beredskap og strandrensing, uten at den er basert på kommunale og statlige beredskapsressurser".

Blokk 11/2 frarådes også inkludert i TFO på grunn av store forekomster av sårbar havbunn og unikt naturmangfold. Blokken ligger innenfor SVO Norskerenna (NS3). Norskerenna er en viktig og unik dyppenne, som skiller seg fra de grunnere områdene ellers i Nordsjøen. Biologien er annerledes enn i resten av Nordsjøen, med blant annet overvintrende populasjoner av raudåte, som er en nøkkelart i den pelagiske næringskjeden. Blokken overlapper med områder med høy tetthet av bambuskorall og sjøfjær. Forekomsten av bambuskorall i dette området er den rikeste i Norge (utenom fjordene). Det spesielle dyresamfunnet i Norskerenna er i seg selv et fungerende økosystem med et unikt biologisk mangfold, som også i stor grad er beskyttet mot menneskelig aktivitet. Petroleumsaktivitet vil kunne ha påvirkning på både bunnsamfunn og miljøverdier i vannsøylen.

Vi fraråder sterkt at to kystnære blokker (6307/3 og 7) i Norskehavet inkluderes i TFO. Blokk 6307/3 grenser mot korallrevet Sularevet. Miljøverdikart fra SVO 2021, viser forekomster av flere korallrev i blokken. Det er også et par forekomster av korallrev i blokk 6307/7. Blokkene ligger svært kystnært og på det korteste mindre enn 10 km fra grunnlinjen og de ytterste skjær. Blokkene ligger rett ut for Smøla, Frøya og Froan, områder med store sjøfuglforekomster og kasteområder for kystsel. Kysten i disse områdene er svært kompleks, og består av hundrevis av små øyer. Dette er et svært krevende område for oljevernberedskap ved akutt oljeforurensning. Blokkene ligger innenfor rammer i forvaltningsplanene som sier at det ikke er tillatt med leteboring i oljeførende lag i hekke- og myteperioder (Meld. St. 21 (2023-2024)), men vår vurdering er at disse rammene ikke er tilstrekkelig til å sikre forsvarlig aktivitet i disse blokkene.

Blokker/deler av blokker ut til 50 km fra kysten/grunnlinjen i Nordsjøen, Norskehavet og Barentshavet bør ikke inkluderes i TFO

- Vi fraråder også at øvrige kystnære blokker inkluderes i TFO. Dette omfatter 11 blokker/deler av blokker i Barentshavet og 8 blokker/deler av blokker i Nordsjøen.

Områdene mellom 25-50 km anser vi også som veldig kystnære, med de samme utfordringene som for blokker ut til 25 km, jf. beskrivelser over.

I Nordsjøen frarådes inkludering av hele eller deler av 8 blokker (Blokkene 32/10, 27/1,4,7,10, 18/2,5,6) som ligger innenfor 50 km fra grunnlinja.

I Barentshavet frarådes inkludering av hele eller deler av 11 blokker (Blokkene 7129/11,12, 7130/10,11,12, 7131/10, 7030/2,3, 7031/1,2,5) som ligger innenfor 50 km fra grunnlinja. Disse blokkene ligger innenfor SVO Kystsonen Finnmark (BH4). Områdene ved Varangerfjorden er viktige overvintringsområder for Stellerand. Stelleranda er vurdert som sårbar (VU) på den globale rødlista for arter. Norge har etter Russland den største vinterforekomsten av denne arten i Europa. Stelleranda er på grunn av sin status svært sårbar for oljeforurensning.

Aktivitet som kan påvirke viktige miljøverdier, krever god planlegging og risikostyring

Det foreslås inkludert blokker i sårbare og verdifulle områder (SVO), som kan påvirke viktig miljøverdier. I Barentshavet er det foreslått blokker i viktige sjøfuglområder, blant annet i næringssøksområder ut til 100 km fra kysten i SVO Kystsonen Finnmark (BH4), samt blokker som overlapper med viktige vinterområder for sjøfugl i Det sentrale Barentshavet (BH7). Blokkene 7426/10,11,12 ligger langt nord i Barentshavet og langt fra land. De overlapper delvis med miljøverdi Isbiota, og i områder hvor det potensielt vil kunne forekomme sjøis. Avgrensingen av SVO Iskantsonen (BH2), slik den er definert i Meld. St. 21 (2023-2024), ligger nord for blokkene. Ved tildeling av lisenser i slike områder forventer vi at operatørene har høyt fokus på å ivareta miljøhensyn i alle faser av petroleumsaktivitet. Aktivitet i disse områdene krever god planlegging og risikostyring, og operatørene må regne med strenge vilkår dersom selskapene selv ikke sikrer tilstrekkelig miljøhensyn. Dette bør komme klart frem av lisensvilkårene.

Øvrige blokker foreslått som utvidelse av TFO overlapper ikke med kjente særlig sårbare områder, og vi har ikke kunnskap om noen vesentlige forhold som må ivaretas i disse områdene utover ordinære krav ved planlegging av aktivitet.

Områder i eksisterende TFO hvor Miljødirektoratet fraråder tildeling av nye lisenser

Vi gjentar våre miljøfaglige råd fra 2025 og understreker på nytt at *hvor* lisenser tildeles har betydning for vår myndighetsutøvelse. Det foregår petroleumsaktivitet på norsk sokkel i miljøfølsomme områder hvor det er utfordrende å regulere enkeltaktiviteter fordi mulige avbøtende tiltak for å beskytte miljø er begrenset. Norge har miljømål som sier at menneskelig aktivitet i særlig verdifulle og sårbare områder skal vise særlig aktsomhet og foregå på en måte som ikke truer områdenes økologiske funksjoner eller naturmangfold, samt at forvaltningen skal ta særlig hensyn til behov for beskyttelse av sårbare naturtyper og arter i særlig verdifulle og sårbare områder.

Basert på tidligere og ny kunnskap, samt våre erfaringer ved regulering av petroleumsaktivitet, fraråder vi at det tildeles lisenser i en del områder som allerede ligger innenfor TFO. Dette er områder hvor vi mener det er utfordrende å planlegge og gjennomføre petroleumsaktivitet i og samtidig sikre at miljøhensyn ivaretas på en tilfredsstillende måte og i tråd med nasjonale og internasjonale mål og forpliktelser.

Alle havområder:

- Vi fraråder tildeling av nye lisenser i områdene fra grunnlinja og ut til 50 km, på grunn av høyere miljørisiko og større utfordringer med å sikre tilstrekkelig beredskap mot akutt oljeforurensning. Oppgradering av industriens oljedriftsmodeller viser betydelig større oljemengder til kyst og strand, samt følgende høyere miljørisiko for sjøfugl og kyst, enn tidligere lagt til grunn. Dette er spesielt utfordrende i kystnære områder, som omtalt over.

Barentshavet:

- Vi fraråder tildeling av nye blokker i TFO som ligger innenfor en radius på 100 km ut fra Bjørnøya, for å redusere miljørisiko for sjøfugl.
- Vi fraråder tildeling av lisenser som overlapper med kjente korallrev, eks Sotbakken (lisens tildelt TFO 2023). Ved bunnpåvirkende aktivitet i områder med koraller og tilhørende sårbar bunnfauna må det påregnes skade.

Norskehavet:

- Vi fraråder utlysning av blokker innenfor en radius på 100 km fra hekkekoloniene på Røst, for å redusere miljørisiko for sjøfugl.
- Vi fraråder tildeling av nye lisenser som overlapper med kjente korallrev, eks Storneset, Trænarevet (lisens tildelt TFO 2024) og Aktivneset (ny lisens tilbudt gjennom TFO 2025). Ved bunnpåvirkende aktivitet i områder med koraller og tilhørende sårbar bunnfauna må det påregnes skade.

Nordsjøen:

- Tilnærmet alle tobisfeltene i SVO NS2 er inkludert i TFO-arealet. Det er tildelt lisenser i flere av feltene, og nye lisenser ble tildelt innenfor SVO Tobisfelt i TFO 2024 og tilbudt i TFO 2025. Vi gjentar vår fraråding om å tildele flere lisenser i disse områdene. Det er ikke mulig å etablere petroleumsvirksomhet i tobisområdene uten at det påvirker havbunnen og vannsøylen, samt innebærer en miljørisiko ved uhellsutslipp av olje. Tobislarver har høy sårbarhet for olje. Tobis er en viktig nøkkelart i økosystemet i Nordsjøen, og Norge er forpliktet til å ivareta arten. HI varsler fortsatt om kritisk lite tobis i norsk sone av Nordsjøen, og fraråder tobisfiske fra start 2026. Dårlig tilstand gjør tobis ytterligere utsatt for negativ påvirkning fra petroleumsindustrien. I Norge er det fokus på å redusere påvirkningen på tobis fra fiskeriaktivitet og utbygging av havvind. Påvirkningen fra petroleumsindustrien bør også begrenses.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ann Mari Vik Green
seksjonsleder

Cecilie Østby
fagdirektør

Kopi til:
Klima- og miljødepartementet